

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ БАЊА ЛУКА
FACULTY OF PHILOSOPHY BANJA LUKA
Булевар војводе Петра Бојовића бр. 1а, Бања Лука
телефон 051/322-780, 322-790, 323-080, 323-530
e-mail: fil.fakultet@blic.net

Број: 07/3.100-2/12
Дана: 24.01.2013. године

На основу члана 71. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10) Научно-наставно вијеће Факултета, на сједници одржаној 24.01.2013. године донијело је следећу

О Д Л У К У

о усвајању Извјештаја комисије за оцјену докторске дисертације

1.

Усваја се Извјештај комисије за оцјену докторске дисертације кандидата мр Маје Трифуновић, под насловом **«ОДНОС МОТИВАЦИОНИХ И ЕМОЦИОНАЛНИХ СТИЛОВА УЧЕНИКА»**.

2.

Ментор код израде докторске дисертације био је др Пенаел Сузић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци

3.

Саставни дио ове Одлуке је извјештај Комисије за оцјену докторске дисертације.

4.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења

Достављено:

1. Именованом
2. Сенату
3. Рачуноводству
4. У досије

Др Драго Бранковић

Комисија за оцјену докторске дисертације под насловом
„Однос мотивационих и емоционалних стилова ученика“
кандидаткиње Маје Трифуновић

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
БАЊА ЛУКА
Број: 021/30
Датум: 16.12.2013

На адресу:

Научно-наставно цијеће Филозофског факултета Бања Лука

На основу члана 71. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10) Научно-наставно вијеће Филозофског факултета Бања Лука на сједници одржаној 13.12.2012. године, донијело је РЈЕШЕЊЕ о именовању Комисије за оцјену докторске дисертације под насловом „Однос мотивационих и емоционалних стилова ученика“ кандидаткиње маје Трифуновић.

Комисија ће радити у саставу:

- 1) др Ненад Сузић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, биран у ужој научној области Општа педагогија, председник;
- 2) др Драго Бранковић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, биран у ужој научној области Општа педагогија, члан,
- 3) др Милан Матијевић, редовни професор Учитељског факултета у Загребу за ужу научну област Одгојне знаности и Методика друштвених знаности у одгоју, члан,

подноси следећу

ИЗВЈЕШТАЈ О ОЦЈЕНИ
урађене докторске дисертације под насловом
„Однос мотивационих и емоционалних стилова ученика“
кандидаткиње Маје Трифуновић

Уводни дио оцјене докторске дисертације

Тему под насловом „Однос мотивационих и емоционалних стилова ученика“ кандидаткиња маја Трифуновић предала је Комисији на 121 страници основног текста и 31 стрљаници прилога, свега 152 странице на формату А₄ у прореду 1,5 принтано ћириличним фонтом Times New Roman. У раду су дате 24 табеле и 2 графикана.

Структура рада

УВОД
ТЕОРИЈСКО РАЗМАТРАЊЕ ПРОБЛЕМА
Актуелност теме
Дефинисање основних појмова
Мотив и мотивација
Мотивациони стилови ученика
Емоције – појмовно одређење
Емоционални стилови ученика
Фактори или чиниоци у наставном процесу и њихов међуоднос
МЊТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Методолошке основе**Проблем и предмет истраживања****Значај истраживања**

Научни значај

Практични значај

Друштвени значај

Циљ и задаци истраживања

Циљ истраживања

Задаци истраживања

Варијабле истраживања**Хипотезе истраживања****Методе, технике и инструменти**

Методе истраживања

Технике истраживања

Инструменти истраживања

Статистичка обрада података**Популација и узорак истраживања****Организација и ток истраживања**

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ЊИХОВА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА

РЕКАПИТУЛАЦИЈА НАЛАЗА ИСТРАЖИВАЊА

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЗИ

Значај теме

Појам мотивационих и емоционалних *стилова* мало је истражен. Постоје бројна истраживања о емоцијама и мотивацији ученика, али о стиловима немамо значајнијих истраживања код нас. Однос мотивационих и емоционалних стилова у овом раду захваћен је на нов и научно вриједан начин. Овај однос је веома значајан. Конкретно, ако су позитивне емоције предиктор мотивације ученика, јасно је да ћемо требати развијати наставу у којој ће се данашње неутралне и негативне емоције замијенити позитивним. Осим тога, у овом раду је захваћен и ентузијазам наставника, односно мотивација и емоције ученика као предиктори овог ентузијазма.

Поређење са компатибилним истраживањима

Данас више није спорно питање да ли емоције утичу на мотивацију. Истраживања показују да је највећи проценат испитаника, између 18% и 35%, слабо мотивисан, док је број оних који се класификују у групу високо квалитативно мотивисаних занемарив (Vansteenkiste, Sierens, Soenens, Luycx & Lens, 2009). Раније је доказано да негативне емоције у настави доводе до амотивације, односно потпуног одсуства мотивације (Skinner & Belmont, 1993). С друге стране, када су ученици били подржани у аутономији, када су имали интернални локус контроле, исказали су позитивне емоције (Reeve, 2009). Овакви налази истраживања недвосмислено упућују на чињеницу да су емоције битан предиктор мотивације ученика.

Емоционална сигурност ученика је добра када је усклађена слобода и усмјеравање ученика. У сваком случају, емоционална клима је нешто на шта руководство школе не може много да утиче, њу углавном успостављају наставници који улазе у одјељења. Нисмо једном били свједоци да се поједини наставници жале, док други изјављују да

немају никаквих потешкоћа у раду и комуникацији у истим одјељењима. Истраживања су показала да однос ученик-наставник који је окарактерисан као топао и проткан подршком позитивно утиче на постигнуће ученика (Ladd, Birch & Buhs, 1999; Pianta & Stuhlman, 2004; Skinner, Zimmer-Gembeck & Connell, 1998).

Живимо у учећој цивилизацији тако да ће питање емоција и мотивације ученика као и питање ентузијазма наставника добијати све више на значају. *Ентузијазам* подразумејева одушевљеност и снажну перзистенцију особе у бављењу неком активношћу или у остварењу одређеног циља, висок ниво уживања, мотивисаности и позитивних емоција у односу на дату активност или циљ. Емпиријски докази подржавају тезу да ентузијазам наставника снажно мотивише ученике (Brigham, Scruggs, & Mastropieri, 1992; Brophy & Good, 1986).

Хипотеза

У овом истраживању се полази од претпоставке да се мотивациони и емоционални стилови ученика значајно подударају и да предодређују самопроцјену ентузијазма наставника и атрибуцију тог ентузијазма од стране ученика.

Начин реализације истраживања

У истраживању је кориштено пет инструмента. То су: 1) *УЗИ-стил*, који испитује један од три емоционална стила ученика (Сузић и Антић, 2007, стр. 232), 2) *Термометар емоција*, инструмент који мјери четири примарне емоције (Сузић и Антић, 2007, стр. 233), 3) *ПОЕН-скалер А-форма*, који испитује ентузијазам наставника по процјени ученика (властити инструмент конструисан за ово истраживање), 4) *ПОЕН-скалер Б-форма*, који испитује самопроцјену ентузијазма наставника (властити инструмент конструисан за ово истраживање) и 5) *МОСУ-стил*, који испитује мотивационе стилове ученика (властити инструмент конструисан за ово истраживање). Сви инструменти су попуњавани методом папир-оловка тако што је тестатор ученицима читао тврдње и питања, а они су попуњавали лист за одговоре. Овим је остварена брзина тестирања, искреност одговора испитаника и отклоњене су забуне око значења текста у инструментима. Након попуњавања инструменти су обрађени а подаци унесени у рачунарски програм SPSS 20 Statistica for Windows. Све варијабле су укрштене, методолошки обрађене, а најзначајнији налази су приказани и педагошки протумачени. На узорку од 3107 ученика и 152 наставника примјењени су инструменти и прикупљени подаци.

Резултати истраживања

Истражујући тему „Однос мотивационих и емоционалних стилова ученика“ кандидаткиња Маја Трифуновић дошла је до низа значајних налаза:

- 1) Постоји статистички значајан међуоднос између мотивационих и емоционалних стилова – то је доказано значајношћу корелација;
- 2) Постоје значајне разлике у емоционалним стиливима дјечака и дјевојчица; дјевојчице ($M = 182,98$) показују значано виши ниво уравнотежености од дјечака ($M = 162,61$) значајно на нивоу 0,001; дјечаци су показали виши ниво емоционалне заочености ($M = 54,48$) него дјевојчице ($M = 46,72$), значајно на нивоу 0,001; мушкарци су више импулсивни ($M = 82,91$) него дјевојчице ($M = 70,29$), значајно на нивоу 0,001;
- 3) Аверзивни мотивациони стил је виши код средњошколаца ($M = 1,21$) него код основаца ($M = 0,92$); значајно на нивоу 0,001; компетитивни, перформативни и

мастерн стил су виши код основаца него код средњошколаца; значајно на нивоу 0,001;

- 4) Са порастом школског успјеха аритметичке средине у аверзивном и компетитивном мотивационом стилу показују опадање;
- 5) Ученици са бољим школским успјехом имају виши ниво емоционалне уравнотежености него ученици са слабијим успјехом ($F = 16,144$; значајно на нивоу 0,001), а обрнуто је код импулсивног емоционалног стила успјехом ($F = 11,87$; значајно на нивоу 0,001);
- 6) Ученици са вишим нивоом аверзивног мотивационог стила процјењују да је ентузијазам наставника нижи ($F = 75,36$; значајно на нивоу 0,001);
- 7) Кључан предиктор ентузијазма наставника је мастерн мотивациони стил ученика ($\beta = 0,28$).

Ово су само неки значајнији налази овог рада, а сигурно је да сваки од њих има значајне педагошке импликације. Те импликације као и тумачење ових налаза дала је у дисертацији кандидаткиња Маја Трифуновић.

Закључни приједлог

Рад под насловом „Однос мотивационих и емоционалних стилова ученика“ кандидаткиње мр Маје Трифуновић представља новину и оригиналан је допринос педагошкој теорији и пракси. Нађено је низ до сада неоткривених чињеница које могу послужити за унапређење педагошке праксе, за побољшање односа између ученика и наставника. Рад је урађен по савременим методолошким захтјевима, резултати изведени статистички и методолошки јасно, а налази адекватно протумачени. Предлажемо да се писано образложење теме „Однос мотивационих и емоционалних стилова ученика“ кандидаткиње мр Маје Трифуновић позитивно оцјени те да се закаже усмена одбрана тезе. За комисију предлажемо исте чланове који су били именовани за оцјену рада.

Комисија:

1) др Ненад Сузић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, бирач у ужој научној области Општа педагогија, предсједник;

2) др Драго Бранковић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, бирач у ужој научној области Општа педагогија, члан;

3) др Милап Матијевић, редовни професор Учитељског факултета у Загребу за ужу научну област Одгојне зналости и Методика друштвених знаности у одгоју, члан.